

Svenska Paneuropaföreningen

YTTRANDE

Stockholm den 7 juni 2016

SOU 2016 :10

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet « EU på hemmaplan »

Svenska Paneuropaföreningen har inbjudits att lämna synpunkter på betänkandet SOU 2016 :10 EU på hemmaplan. Föreningen har som syfte att verka för ett enat Europa samt att fördjupa svenskarnas förbindelser med andra europeiska folk. Svenska Paneuropaföreningen är en partipolitiskt obunden sammanslutning som vill fokusera på europeisk identitet och européers vardag och hur vi européer engagerar oss i varandra. Vidare vill vi verka för kulturell tolerans och respekt för minoriteters rättigheter samt för de olika europeiska regionernas särprägel. « Paneuropa » betyder « hela Europa ». Svenska Paneuropaföreningen är en del av den internationella paneuroparörelsen som startades 1922 i efterdyningarna av det första världskriget.

I föreningens intresse ligger att verka för kunskap om Europa i stort och om europeiska förhållanden. I detta ligger också att verka för kunskap om EU och om förståelse för hur den Europeiska Unionen fungerar. Det är därför med intresse som föreningen genom sin styrelse tagit del av det föreliggande betänkandet, som vi finner grundligt och välskrivet.

Utredningens uppdrag har varit att utreda möjligheterna att främja insyn, delaktighet och inflytande för individer och aktörer i Sverige när det gäller frågor som beslutas inom EU. Det övergripande syftet har varit att bidra till en demokratisk utveckling i linje med demokratipolitikens mål att stärka individens möjligheter till inflytande.

Detta syfte kan inte vara annat än av godo. Utredningen lägger fram en mängd olika förslag – i vissa fall mycket detaljerade – bl.a. om hur delaktighet och insyn kan förbättras på olika plan ; hos regeringen, riksdag, myndigheter och kommuner. En allmän synpunkt kan här vara att det bästa inte får bli det godas fiende. Även om samtliga förslag är välmenande, får inte en alltför detaljerad styrning innebära att kravet på en god administration i stort kommer i skymundan.

Nedan följer föreningens kortfattade synpunkter på utredningens förslag i den ordning de behandlas i betänkandet.

Bättre kunskap om EU

Utredningen visar på att kunskapen om EU på många sätt är bristfällig inte minst i utbildningsväsendet, bland förtroendevalda och i journalistkåren. Vissa exempel är direkt skrämmande. Utredningen går t.o.m. så långt att den förmodar att kunskapsläget under de mer än två decennier som Sverige varit medlem i EU i vissa fall försämrats. Svenska Paneuropaföreningen kan därför inte annat än att dela utredningens förslag om att olika former av kunskaphöjande åtgärder, inte minst i skolan och i det bredare utbildningssystemet, måste vara ett av de primära instrumenten för att långsiktigt säkerställa ett brett samhälleligt deltagande i framtida politiska beslut.

Bättre insyn, delaktighet och inflytande

Redan i Regeringens proposition 1994/95 :19 om Sveriges medlemskap i Europeiska unionen betonades vikten av samråd och delaktighet inför beslut i EU. Utredningen vittnar också om de många möjligheter till delaktighet och inflytande som f.n. ges genom hela beredningsprocessen såväl i Sverige som i EU men menar att den svenska processen behöver kompletteras och stagas upp bl.a. genom uttryckliga regler. Svenska Paneuropaföreningen delar utredningens mening.

Särskilt viktigt är förslaget att redan i en tidig fas inför och under förhandlingarna i EU om nya lagstiftningsförslag inhämta synpunkter från det omgivande samhället. Föreningen biträder utredningens förslag om att inrätta särskilda EU-beredningsgrupper med berörda aktörer för alla viktigare sakfrågor som väntas leda till ny EU-lagstiftning. Som utredningen påpekar förenklas därigenom också kommande arbete och remissbehandling i ett senare skede vid ett genomförande av de aktuella bestämmelserna i den inhemska lagstiftningen.

Viktigt är också att den faktapromemoria som skall överlämnas till riksdagen innan den svenska ståndpunkten fastlägges innehåller beredningsgruppens synpunkter.

Bättre information om EU

Svenska Paneuropaföreningen delar utredningens uppfattning att informationen om EU bör bli bättre i Sverige. Föreningen bejakar utredningens förslag. Föreningen noterar f.ö. att utredningen angivit bl.a. Svenska Paneuropaföreningen som en av de få svenska organisationer som specifikt är inriktade på en allmän debatt om Europafrågor.

Stockholm den 7 juni 2016

För Svenska Paneuropaföreningen

Carin Berg
ordförande